

Szabadkai Újság

POLITIKAI LAP

Megjelenik minden hétfőn, szerdán és pénteken.
Előfizetési díj
helyben és vidékre negyedévre 6 korona.

Felelős szerkesztő és kiadó-
tulajdonos:
PUSZTAI BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. ker., Egressy-utca 28. szám (Haverda-ház).
Telefonszám: 609.

Folynak a béketárgyalások Breszt-Litovszkban.

Budapest, január 20. A Magyar Távirati irodának jelentik Breszt-Litovszkból: Az orosz, német, osztrák, magyar és ukrán gazdasági bizottságok ma hosszabb tanácskozást tartottak, amely kedvező eredményei végződött. Az osztrák, magyar, német delegációknak az ukrán delegációval való politikai tanácskozását ma délelőtt és délután folytatták.

A munkások a miniszterelnök előtt.

Budapest, jan. 20. A Magyar tudósító jelenti: Vasárnap délután két órakor a szocialista pártnak harminc tagból álló küldöttsége tisztelgett Wekerlénél. A küldöttségben résztvettek Garami Ernő, Garbai Sándor, Kunti Zsigmond is.

Garbai rövid beszéd kíséretében átnyújtotta a miniszterelnöknek a magyarországi szociáldemokratapárt vezetőségének beadványát a tegnapi megtartott gyűléseken hozott határozatok tárgyában. Ezen javaslat szerint a népgyűlések a következőket határozták el:

Budapest munkássága mindazideig folytatja harcát, amíg megfelelő biztosítékot kap a következő három pontra nézve:

Először: a monarchia külügyi képviselete minden idegen katonai beavatkozás mellőzésével annexiómentes, a népek önrendelkezési jogán felépülő békét kész sürgősen megkötöni.

Másodszor: A képviselőházban előterjesztett választójogi törvénytervezet minden halogatás nélkül a képviselőházban elintéztetés vagy ha a munkapárt ezt megakadályozná, a képviselőházat választások céljából feloszlassák.

Végül harmadszor: Követelik: A kormány erélyesebb eszközökkel gondoskodjék,

a munkások életszükségleti cikkeinek igazságos és olcsó kiosztásáról.

A beadvány átvétele után Wekerle Czerninnek ama kijelentését citálta, hogy felel és szavatol érte, miszerint a béke részünkről nem fog hódítási szándékokra vezetni és Oroszországtól se területet, se hadi kárpótlást nem akarunk.

— A magyar kormány — mondotta — Czerninnek ezen békepolitikáját, amelynek a megvalósítása királyunknak a legfőbb óhaja és ő maga alkotmányos befolyásának teljes erejével támogatja. Czernin azt táviratozta nekünk, hogy alapos remény van arra, hogy a béke Oroszországgal és Ukrajnával ezen az alapon létre fog jönni és egyúttal figyelmeztetett minket arra, hogy olyan események, mint az ausztriai tömegsztrájk, komolyan veszélyeztetik a béketárgyalásokat. Ha a békének és a leszerelésnek olyan őszinte híve, mint Czernin, szükségesnek tartja ezen komoly intelmet, akkor önökre, akik velünk együtt minél előbb óhajtják a békét, oda kell hatniok, hogy a normális viszonyok nyomban helyreálljanak.

— A választójogi kérdésben semmiféle ok nem fog fenn arra, hogy kételyek támadjanak. A kormány őszinte szándékaiban és változatlanul vállalja, hogy az általános választójogról szóló törvényjavaslatot minden más kérdés mellőzésével kell letárgyalni és törvénybe iktatni.

— A kormány a javaslat bizottsági tárgyalását legkésőbb február első felében kívánja megkezdeni. Javaslatunk elvi intézkedéseire úgy anyagi, választójogterjedelmi, mint a választási eljárás tisztasága tekintetében változatlanul ragaszkodunk. Amennyiben ehhez a képviselőházban a többséget ei nem érhetjük, kénytelenek leszünk a választók döntéséhez fordulni. Minden alapot nélkülöző gyanúsítás az, ha bárki is a kormánynak, amelynek léte alapja a választójog megvalósítása, határozott állásfoglalása őszinteségében kételkednek.

— Természetes, hogy politikai készséget csak azokkal vállalunk, akik választójogi álláspontunkat változatlanul és egész terjedelmében magukévá teszik. A közéleti kérdésében a kormány minden rendelkezésére álló eszközzel oda hatni kíván, hogy a háború által okozott súlyos viszonyok megjavuljanak és kész a legerélyesebb intézkedésekre.

— Mindezeket a kormány nem azért jelenti ki, mintha külső presszió gyakorolna rá hatást. Ezen kijelentéseket azért teszi meg, mert itt félreértések és alaptalan feltevések eloszlításáról és megcáfolásáról van szó. Ezek után a kormány felelőssége tudatában komolyan arra hívja föl a munkásokat, hogy térjenek vissza a munkához, mert az abnormális viszonyok folytatása csak árthat a béke és a választójog ügyének, amelyet a kormány teljes erejével szolgálni kíván.

Garbai Sándor köszönettel vette tudomásul Wekerle választását, azzal, hogy annak alapján a munkások megkezdik a munkát. Ezután a küldöttség egyes tagjainak Wekerle és Vázsonyi felvilágosításokat adtak, mire a tárgyalás véget ért.

A háboru befejezéséről, Szabadkáról és más egyébről

Beszélgetés Vojnich Sándor báróval.

Budapest, jan. 20.

Tisza István gróf szerda esti nagy beszédjének meghallgatására meghívást kapott a Szabadkai Ujság budapesti tudósítója is. A Nemzeti Munkapárt Országos Köreinek hatalmas klubhelyiségét zsúfolásig megtöltötték a teljes számban megjelent képviselő tagok és a körnek számos budapesti és vidéki küllaga.

Tisza másfél óráig beszélt és hívei a beszéd végeztével zajos ovációban és meleg ünneplésben részesítették a vezért, akiben — amint ők mondják — a jövő emberét emlegetik. A zaj elült, az urak az asztalokhoz telepedtek és a terem csakhamar régi képét nyerte vissza. Budapesti munkatársunk távozása előtt felkereste a klubban Szabadka illusztris képviselőjét, Vojnich Sándor bárót, hogy tőle — a jövőt illetőleg — egyet-mást megtudjon.

— A harctereken — mondotta Vojnich — most készítik elő a döntést. A háborút mindenik harcoló fél unja már, de mielőtt azt befejeznék, a tavasszal még egy erős összecsapást kísérelnek meg. Erős a meggyőződés, hogy ezen az utolsó összecsapáson is meg fogjuk állni a helyünket és végeredményben a miénk lesz a győzelem. Hogy ezt a győzelmet mikorra várhatjuk, természetesen nem tudhatom, de hiszem, hogy a béke már nem

sokáig várthat magára.

— Szabadkán a háboru keveset változtatott. Az igaz, hogy a szabadkaiak is sok olyanba tördtek bele, amikhez azelőtt szokva nem voltak, de azért mindenki a helyén van, panaszt senki ellen nem hallok. Azt természetesen nem kell mondanom, hogy minden szabadkai választó polgárnak, bármely párthoz tartozzék az illető, szívesen rendelkezésére állók. Ezekben a nehéz és sulyos időkben segítenünk kell egymáson, így könnyebb a nagy terheket elviselni.

— A politikai helyzetről és annak jövő kialakulásáról ezidőszerint nyilatkozni nem tartom szükségesnek. Hogy mi lesz, hogy lesz, nem tudhatjuk. A jelenlegi kormányt államfentartó munkájában készségesen támogatjuk. Mi, mint a munka emberei, a tiszta és becsületes munkát szeretjük; ha a kormány is ezt az elvet vallja, egy uton haladhatunk, másképp nem.

— Hogy Tisza István ismét miniszterelnök akar lenni, vagy hogy koncentrációra kínálkoznék jel, nevetséges állítások, amikben még azok sem hisznek, akik ezt régóta forgalomba hozzák. Tisza István olyan sulyos politikai egyéniség, hogy amikor akar, lehetne miniszterelnök, de nem akar; majd ha hazájának és királyának szüksége lesz rá, akkor vállalkozni fog. Előbb nem!

Nem lesz kóbor cigány Szabadkán.

Összeírják és munkába fogják őket.

Szabadka, jan. 20.

(Saját tudósítónktól.) Ugron Gábor belügyminiszter a napokban rendeletet küldött Szabadkára, amelyben adatokat kért, hogy a város területén mennyi cigány él, mert a cigánykérdést, amely a közigazgatásnak már rengeteg munkát, bajt és kellemetlenséget szerzett, végre teljesen, az idők követelményeinek megfelelően rendezni kívánja. A belügyminiszternek e kérdés megoldásánál, amelynél már a háborut követő békés időköt akarja előkészíteni, amikor minden munkakézre szükség lesz, nagy segítségére volt az a törvényjavaslat, amelyet minisztériumában még a munkapárt idejéből készen talált.

A cigánytörvényjavaslat tartalmáról, amelyet évek után kiástak a feledésből, a Szabadkai Ujság a következő részleteket szerezte:

A törvényjavaslat feldolgozásánál két szempont volt irányadó: 1. a kóborlás teljes rendezése; 2. polgárosítani a cigányokat. Az ehhez vezető módokat már megtalálták és erős a remény, hogy ennek sikerrel fognak érvényt szerezni a gyakorlatban. Az tény, hogy a társadalom eddig azt hitte, hogy a cigányügy rendezésének kérdése teljesen megoldhatatlan. Csak hogy nem veszi

figyelembe a társadalom azt, hogy az eddigi intézkedések valamennyie az erőszak jegyében folyt le. Ilyen alapon nem lehetett eredményt elérni.

Olyan tökéletes eredményt várnak ettől a törvényjavaslattól, hogy a cigányok, mint rendes lakossága az országnak, már a közterhekben is részt vegyenek. Ma tudvalevőleg kihúzzák magukat minden kötelezettség alól.

Kivételes törvényhatalom alkalmazását sem mellőzhetik, ez azonban a humanizmus legmagasabb mértékét fogja magán viselni. Szóval, nem olyan formát választanak majd, mint 1802-ben Napoleon, aki a cigányügy rendezését úgy vélte megoldani, hogy valamennyiteket összefogdosztatta és kivitte őket Afrikába. Azóta természetesen ismét vannak cigányok Franciaországban.

Magyarországon 1903-ban volt utoljára cigánynépszámlálás és akkor összesen 274.000 cigány volt. Ezek közül állandó kóbor 10.000, fél kóbor 22.000, letelepedett 242.000. A számuk természetesen a háboru alatt erősen megcsappant, mert őket is besorozták. A letelepültekkel természetesen már sokkal kevesebb a baj, mert a letelepülés helyén erősen vigyáznak rájuk a közigazgatási hatóságok.

„? katonai irodákban a nők nem használhatók.”

Levél a szerkesztőhöz.

Szabadka, jan. 20.

Kaptuk a következő tartalmu levelet, amelyet — ámbár van benne téves állítás is — minden kommentár nélkül leközlünk:

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

A Szabadkai Ujság egyik utóbbi számában megjelent cikkére, amely szerint katonai irodákban a nők nem használhatók, szíves és utólagos engedelmével én is hozzácszóllok.

Nekünk embereknek van egy nagy hibánk: egy után itélünk meg minden embert. Hisz oly sok leány jár katonai irodába, hogy ha akad közöttük egy-két használható, nem is csoda. De ebben is csak azok a hibások, akik a leányokat alkalmazzák. Mert ha elmegy egy leány katonai irodába jelentkezni és iskolai képzettségén, kitűnő bizonyítványán kívül más nem támogatja, úgy „ha szükség lesz önre, majd értesítjük“ sovány biztatással elbocsájtják. S míg az illető leány, aki nem tehet róla, hogy nem tud protektort szerezni,

vár otthon, addig az üresedésben levő helyet betöltik egy oly személyvel, akinek szép szeme, esetleg csinos lába van, persze az iskolai képzettséget figyelembe sem véve.

Innen ered aztán az, hogy a tisztességes tanult leányok nem képesek állást szerezni, csak azért, mert sokkal alacsonyabb állású nőknek tetszett meg az irodai foglalkozás akkor, amikor katonai irodákban is felvehető lettek a nők.

Ha a katonai irodákat vezető személyek inkább az iskolai képzettségre, mint a szép szemekre és csinos lábakra lennének tekintettel, akkor sokkal jobban jönnének ki és megtakaríthatnának egy nagyon is téves fölfogást, amely szerint „katonai irodákban a nők nem használhatók“.

Szerkesztő urnak mindenkor kész hive:

egy irodista leány.

Még valmit: Én nem katonai irodában vagyok alkalmazva. Ezt azért tartom szükségesnek megírni, nehogy azt higgyék, hogy magamat és kollégáimat akarom védeni.

Aki még az apját is meglopta.

Konkoly Antal bűnlajstroma.

Egy nagy tolvajbanda leleplezése.

Szabadka, jan. 20.

A szabadkai rendőrségnek a foglyai között van Konkoly Antal napszámos is. Konkoly Antal azok közül az emberek közül való, akik nem igen tudják, mi a különbség az enyém és a tied között.

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy a Koponyai-pusztán Tumbász József tanyáján, ahol hosszabb ideig dolgozott mint napszámos, megjelent éjjel, amikor mindenki aludt és elhajtott egy tehenet, amelyet másnap úgy elűntetett, hogy nem tudnak a nyomára akadni. Mivel minden bizonyíték arra vallott, hogy ő volt a tettes, megindították ellene az eljárást, jobban mondva keresni kezdték.

Szülei lakásán, a Vuicsidolban érdeklődtek utána. Ott azonban kijelentették, hogy hetek óta nem látták, mert 25 kiló zsirt lopott el az apjától. A buvó, azaz rejtekhelyét is felkutatják, amely a Bercsényi-utca végén, a Mlakában van. Azonban ott se találták meg. Mialatt nyomoztak utána, ő nem maradt télen. Tovább folytatta mesterségét: a betöréseket és lopásokat. Az egyik szabadkai temetkezési vállalkozótól ezreket érő szerszámot lopott el és ugy értékesítette, hogy nem igen lehet majd a nyomára akadni. Az állomásról három darab szarvasmarhát hajtott el több társával. Ezenkívül az egyik szabadkai sertésnagykereskedőtől 26 darab sertést akart ellopni. Ez a vállalkozása azonban sikertelen volt.

A rendőrség hosszú nyomozás után végre tegnapelőtt délután fogta el és tartóztatta le. Amikor bevitték a rendőrkapitányságra és cellába zárták, jelentkezett egy szabadkai gazda, hogy Konkoly Antal tőle nagyobb mennyiségű szalonnát lopott el. Néhány nap előtt nála dolgozott napszám-

ban és a végén valami össze-különbözésből kifolyólag azzal fenyegette meg, hogy meg fogja károsítani. Ezt tanak előtt monddta, úgy hogy a gyanu csak ő reá hárulhat.

A lopást megelőző reggel korán pedig látta a cseléd és a mosónő a ház udvarában és a ház előtt kiszólni kémlelve és szimatolva a helyzetet.

Ezeken az eseteken kívül Konkoly Antal életében még egy csomó hasonló „epizód“ van, amelyek nagy részéért már bűnhődött hosszabb és rövidebb zárásokkal. A rendőrség számítása szerint több tucat lopást és betörést követett el. Minden egyes esetben olyan ravaszul és ügyesen bujdosott, hogy csak hosszabb kutatás után tudták elfogni.

Most minden bizonyíték ellenére is tagad, ami állandó szokása. Néhány nap mulva azonban, amikor meglegedi a vallatást, be fogja ismerni tettét, mint eddig mindig. Konkoly Andrást még azzal se tudták büntetni, hogy megelégedje az eddigi életét, hogy többször hadi munkára vitték. Most is megérdemelné büntetésének a kitöltése után ugyanezt.

Konkoly Antal mostani elfogatásával egy nagy tolvajbanda nyomára jutottak. A banda számos tagból áll, akik zugkorcsmákban és kültelki viskókban bujdosnak és onnan indultak éjjeli körutazásokra. Mint napszámosok vagy más módon mindenütt előbb kikémlelték a helyzetet, hogy munkájuk annál biztosabb eredménnyel járjon.

Ezeknek a garázdálkodásoknak úgy lehetséges véget vetni és ártalmatlanná tenni az ilyen alakokat, ha a rendőrségnek olyan nagyságu személyzetet bocsátanak a rendelkezésére, amely mindenütt éberben tudna őrködni a rend felett.

A tanyai tanítónők panasza.

A rossz vonatközlekedés áldozatai.

Későn éjjel jöhetnek be és csak korán reggel mehetnek ki.

Szabadka, jan. 20.

(Saját tudósítónktól.) A rossz vonatközlekedési viszonyok igen sok egzisztenciát ingattak meg és nagyon nagy a száma azoknak, akik ebből kifolyólag a legnagyobb szenvedéseknek vannak kitéve. Szabadkán különösen a tanyaiaknak a helyzetén végtelenül sokat nehezített a mostani vonatközlekedés.

Az utóbbi hónapokban minden irányban alig indul több vonat egynél és nem is igen jön több. Ezt legfelsőbb érdekek kívánták így és ezeknek eleget kell tenni.

Ez azonban más oldalról ártott és nehezített azoknak a helyzetén, akik intelligens emberek letérek a tanyán kénytelenek élni. Ezek a tanyai tanítónők. Azért említjük csak a tanítókat, mert ma már a háború miatt ugyyszólván mindenütt ők helyettesítik a tanítókat.

A vonatok ugyyszólván minden irányban olyan korán indulnak,

hogy még éjjel kell az utra felkészülni és minden irányból olyan későn érkeznek, hogy a tanítónők csak a késő éjjeli órákban ülhetnek rájuk és jöhetnek be a városba. Szóval, ha be és ki akarnak menni, akkor két éjjel nem igen van idejük aludni, ami a szervezetnek, főleg a női szervezetnek igen sokat árt.

A tanítónők, ha nem volnának kényszerítve arra, hogy minden héten legalább egyszer a városba jöjjenek, nem jönnének be. A viszonyaik azonban olyan áldatlannok és rosszak, hogy erre rákényszerítették őket. Békeidőben a tanyákon más világ volt: a tanítókat és tanítókat a legkészségesebben fogadták. Most azonban nem igen mutatják, hogy megbecsülik azokat, akik a gyermekeiket a betűvetésre tanítják és így a tanítók mindenben a városra szorúlnak és mindent maguknak kell elintéznük.

Szabadka város szociálpolitikája.

Népjóléti központ — Szabadkán.

Szabadka, jan. 20.

(Saját tudósítónktól.) Foglalkoztunk a minap Szabadka város szociálpolitikájának kérdésével és megállapítottuk azt a kétségteljesen bizonyított tény, hogy a jelenlegi rendszer nem célhoz vezet, mert nem egységes és nem a centralizáció helyes elvei, hanem inkább az ötletszerűség és a szétforgácsolódás alapján áll.

Dr. Biró Károly polgármesternek egy népjóléti központnak az eszméjével kellene foglalkozni, amivel a megvalósulás stádiumába jutna azon óhaj, hogy Szabadka város szociálpolitikája tervszerűen és egységes tervekkel vezethető legyen a majd kitűzendő célok felé.

A népjóléti központ keretében természetesen több alosztály volna az egyes ágazatok szerint. A

legfőbb vezetést természetesen magának a polgármesternek kell ellátni, mert csak így remélhető a megkívánt eredmény. Helyesnek tartanánk, ha a régi kultúratanácsosi állást visszaállítanák és ennek az ügyosztálynak a hatáskörébe soroznák a népjóléti központ teendőit.

Hogy a városházán miként fogadják ezt az ideánkat, az reánk nézve közömbös, a fő az, hogy az eszmét siessenek megvalósítani, mert a népjóléti központra égető szükség van. Bizunk Biró Károly jó érzékében és elvárjuk tőle, hogy a népért ezután fokozottabb mértékben fog dolgozni, mert ez most a mindannyiunk kötelessége. A nép jólétéért küzdeni soha szebb cselekedet nem volt, mint éppen jelen napjainkban.

A zombori pénzügyigazgató a dohányjegyrendszer ellen.

Szabadka, jan. 29.

(Saját tudósítónktól.) A pénzügyminiszter tudvalevően rendeletet intézett a pénzügyigazgató-ságokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy adjanak véleményt arról, vajjon a dohányárak egyenletes szétosztására alkalmas-e a dohányjegyrendszer behozatala. A rendeletet a napokban kapta meg a zombori pénzügyigazgató-ság és most azon törik a fejüket az urak, hogy miként is csinálják meg azt a bizonyos dohányjegyrendszert.

A Szabadkai Ujság zombori tudósítója felkereste Fodor Mihály zombori pénzügyigazgatót és megkérdezte tőle, hogy mi a véleménye a pénzügyminiszter rendeletéről és miként szándékozik azt megvalósítani.

— A rendelet intenciója — mondotta a pénzügyigazgató — egészen világos: mindenkinek a saját maga dohányszükségletét biztosítani. Ebből a szempontból a miniszter elhatározását csak dicséret illetheti; hogy a valóságban azonban miként fest majd

ez a dohányjegyrendszer, azt egyelőre elképzelni sem lehet.

— Annyi bizonyos, hogy a dohányjeggyel még több visszaélést fognak elkövetni, mint az élelmiszerjegyekkel. Hogy csak egyet említsék: míg eddig csupán minden második ember dohányozott, a dohányjegyrendszer behozatala után mindenki reflektálni fog dohányra. A jegyhez ugyanis jussa van minden embernek;

tehát az, aki nem dohányos, a jegye alapján vásárolt dohánykészletét azoknak fogja juttatni, akik dohány nélkül nem tudnak élni. Így tulajdonképpen még több dohányra lesz szükség és az egész elosztási rendszer illuzóriussá válik.

— Észrevételeimet őszintén meg fogom tenni és ha rajtam állna, a dohányjegyrendszer behozatalából nem lenne semmi.

HIREK.

Nem helyezik el a szabadkai üzletvezetőt. A Szabadkai Ujság néhány héttel ezelőt azt írta, hogy Ráner Ödön máv. üzletvezetőt elhelyezik Szabadkáról. A hirre az adott okot, hogy több fővárosi lap részletesen foglalkozott az államvasuti üzletvezetőségeknél bekövetkezendő változásokról. Ezen közleményekben célzás volt arra, hogy a szabadkai üzletvezetőségnél, főleg az üzletvezetői állás körül is változásokat várnak. Azóta semmi intézkedés nem történt erre vonatkozólag és most meglepéssel jelenthetjük, hogy Ráner Ödönt nemcsak hogy nem helyezik el Szabadkáról, hanem eddigi működését honorálva biztosították úgy a felettes hatósága mint pályatársai arról a bizalomról, amelyben csak olyan főtisztviselőt részesíthetnek, akinek igen nagy érdemei és gazdag munkássága van.

Az őrlés új díja. Eddig csak kombinálták az őrlés díját. Most azonban a Haditermény r. t. közölte a körzeti malmokkal, hogy a kereskedelmi miniszter a buza őrlési díját 5,20 koronában, a rozs őrlési díját pedig 4,20 koronában állapította meg métermázsánként. Ezzel azt a rendelkezést léptetik életbe, hogy a körzeti malmok figyelembe véve, hogy a buzaszisz maximális árába, amelyet a júliusi augusztusi prémiumos gabonaárak alapján állapítottak meg, az őrlés díján, a fuvar és a többi költségeken kívül 60 filléres többletet is számítottak, a búzánál 2,50 koronás különbözetet kivül őrlési díjtöbblet címén métermázsánként 60 fillérért tartoznak a Haditermény r. t.-nak megtéríteni.

Betörés az I. körben. A betörő urak operációik színhelyeül előszeretettel a külvárosi részeket szokták választani, ott t. i. zavartalanul lehet — dolgozni. A mai betörők azonban már modernebbek ebben a tekintetben, ők fűtyülnek a régi „rend“-re és a külterület helyett a belvárosban elégitik ki betörő-szomjukat. Az elmúlt napon egyik Bem-utcai földbirtokosnál jártak bátor és vakmerő bvállalkozók, akik onnan élelmi szereken kívül zsákokat és ponyvákat vittek magukkal. A károsult fél nem tett panaszt a lopás miatt, mert mint okos ember tudja, hogy most a rendőrségnek sokkal fontosabb dolga van, mint az ő betörőit keresni.

A polgármester Budapestre. Dr. Biró Károly udv. tan. polgármester ma közlélmézési ügyben Budapestre utazik.

A szabadkai gazdáknak szalmafeltároló berendezéseket adnak. A földmivelésügyi miniszter Szabadkához intézett leiratban az országszerte uralkodó takarmányhiányra és a hadseregnek első-sorban kielégítendő nagy takarmány szükségletére utalva a szalmafeltároló berendezésekkel történő felszerelést ajánlja. A szalmának a tápértékét ezzel a háromszorosára lehet emelni. Így a feltárt szalmával nemcsak a lovaknak egész szálas takarmány-szükséglete, hanem még a brakjuknak egy része is pótolható. A miniszter hajlandó a földbirtokosoknak, akik nagyobb lóállományuk takarmányozását nem tudják másként biztosítani, egy-egy szalmafeltároló berendezést a beszerzési áron teljes felszereléssel együtt körülbelül 30,000 koronáért átengedni.

Elítéltek egy szabadkai fakereskedőt. A címből arra következtethetne az olvasó, hogy egy fakereskedőt azért, mert nem szállított fát, elítéltek. Pedig nem erről van szó. E miatt nem igen fogják bántani a fakereskedőket, mert talán nem is hibásak abban, hogy a Máv.-nak nincs elegendő vagonja a kitermelt fa elszállítására. Az ügy, amelyről írni akarunk, Herzog László szabadkai fakereskedő ügye, akit a rendőrség gabonaeltitkolással vádolt. Herzog ügyét szombaton tárgyalta dr. Brestyánszky Miklós tb. rendőrfőkapitány, aki előtt Herzog azzal védekezett, hogy a nála talált készleteket jogosan tartotta vissza, mivel azokra neki a saját gazdaságában szüksége volt. Ez a védekezése azonban valószínűleg nem állta meg a helyét, mert Brestyánszky főkapitány Herzogot négyezer korona pénzbüntetésre és a lefoglalt készletek elkobzására ítélte el. Herzog az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Ipek lakosságának adományai az özvegyeknek és árváknak. A montenegrói katonai főkormányosság a napokban 650 koronát és 40 fillért küldött a Hadsegélyző Hivatalnak. Ezt az összeget a csapataink által megszállva tartott Ipek városának lakossága önkéntesen adta össze és a pénzt azzal a rendeltetéssel adták át a katonai főkormányosságnak, hogy juttassa a magyar katonák özvegyeinek és árváinak.

VISZKRETEG
és mindenemü bőrbaj, ugymint
rüh, sümör, fekély, sebek és
haganat gyógyítására a legbiz-
tosabb és legjobb háziszer a

Boróka kenőcs

Nem piszkít és szagtalan. Ma
mar minden háznál nélkülöz-
hetetlen. Kis tegely 3 K, nagy
tegely 5 K, Családi tegely 9 K.
Hozzávaló **BORÓKA SZAPPAN**
5 K. Készült **GERŐ SÁNDOR**
gyógyszerész Nagykovács.
Szabadkán kapható: Deosy
Egula, Gálffy György, Jeszenski
Jenő és Szilberleitner Ferenc
gyógyszertárban.

Meghalt egy bosnyák ka-
tona a vonatban. Az elmúlt
éjjel Budapestről Szabadkára ér-
kezett személyvonat egyik har-
madosztályú kocsjában egy bos-
nyák katonát találtak meghalva.
A katonánál többféle irást talál-
tak, ezekből kiléte azonban nem
volt meg tudható. A holttestet
Bezerédy-utcai halottsházba száll
lítták.

A felmentettek figyelmebe.
A felmentettek beyonulásánál ta-
pasztaltattott, hogy oly egyének,
akik a honvédelmi minisztertől
meghatározott időre felmentést
nyertek, különféle — el nem
fogadható — ürügyek alatt a
felmentési határidő lejárta után
is még odahaza maradnak és
nem vonulnak be. A katonai
parancsnokság közli, hogy az
ily indokolatlanul odahaza lévő
volt felmentettek, akik már bevo-
nultak a csapatokhoz, akik pedig még bevonulva nem
voltak, a kezeik közt levő nép-
felkelési igazolványi lapjaik sze-
rint m. kir. honvédkiegészítő
parancsnoksághoz, illetőleg cs.
és kir. hadkiegészítő kerületi pa-
rancsnoksághoz azonnal bevo-
nolni tartoznak. Kivételt képez-
nek azon egyének, akiknek a
közigazgatási hatóságoktól a fen-
álló rendeletek értelmében fel-
mentési kérelmük elintézéséig
bevárás engedélyt kaptak.

Hirtelen halál. Farkas József
84 éves szabadkai földműves
tegnap Budapestre érkezésében
leszállt a kelet felé állomáson és
elindult a Csizsár szállás felé.
Útközben hirtelen rosszul lett,
összeesett és meghalt. A holt-
testet a mentők a bajai temető
hullaházába szállították.

**A szabadkai ócskapiac tisz-
tasága.** Köztudomásu, hogy az
ugynevezett ócskapiac nem szo-
kott éppé a legtisztább lenni.
Olyan állapotban azonban, ami-
lyenben jelenleg a szabadkai
ócskapiac van, mégse szabad
tartani azt a helyet, ahol emberek
szoktak megfordulni. A hétfői és
pénteki forgalmas napok után
rongyok tarkítják a teret. A ron-
gyokra az éj leple alatt bizonyos
anyagot dobnak, mert az egész
környéken az az általános véle-
mény, ha nincs hova dobni a
szemetet, ki kell vinni az ócska-
piacra. A különböző nem éppen
legkellémesebb szagot terjesztő
anyagokból olyan keverék lesz
hogy mindenki, aki csak arra jár,
émelygő gyomorral menekül. Jó

volna egy kis figyelemmel lenni
erre és mert is közegészségügyről
van szó.

A Korzó-Mozi műsora.
Hétfő—kedd: Mélységes művészi
 attrakció. *Vinterri* a híres va-
rázsló és *Fenyvessi* a Vigszínház
művészenek fellépte: *A hierogli-
fák titka*. Grandiózus fantaszti-
kus álomjáték. A szezon rend-
kívül sikert ért újdonsága.

Helyettes szerkesztő:
SZTIPICH LAZÁR.

NYILTTÉR.

Rózsa Ince és családja fájda-
lommal tudatja, hogy felejtette-
len jó neje, illetve édes anya

**Rózsa Incéné
szül. Almásy Marcella**

életének 70-ik, boldog házasságá-
nak 55-ik évében a halotti szent-
ségek átjatos felvétele után hosz-
szas betegség következtében f.
hó 20-án reggel 2 órakor cse-
neden elhunyt.

Drága földi maradványai folyó
hó 22-én délután 3 órakor fog
az I. kör Katona-utca 424. számú
gyászházban a róm. kath. egyház
szertartásai szerint beszenteltetni
s onnan az ugynevezett Zentai-
területben levő családi sírboltba
örök nyugalomra helyeztetni.

Lelke üdvéért az engedély
szent miseáldozat f. hó 22-én lesz
a Szent György templomban a
Mindenhatóknak bemutatva.

Szabadka, 1918. január 22-én.

Legyen nyugalma csendes, emléke
örökké áldott!

Az elhunytat siratják még:

Rózsa Krisztina férj. *Inotai Bé-
láné, Rózsa Ilona* férj. *Siftis Ist-
vanné, Rózsa Gizella* gyermekei.
*Siftis Imre, Siftis Pisti, Siftis
Ottika* unokái. *Inotai Béla, Siftis
István* vejei. *Almásy Péter* testvére
Ezenkívül számos rokonai, jó ba-
rátaói és ismerősei.

Magyar Jelzálog Hitelbank

**konvertált
nyeremény-
kötvényei.**
ÉVENTE 6 HUZÁS

Főnyeremények: 1.000.000, 500.000, 300.000
korona és számos nagy nyeremény.

A legkisebb nyeremény, — mellyel minden
jegy okvetlen kisorsoltatik, — 140 kor. és a
80 koronát érő nyereményjeggyel tovább
játszik az összes nyeremény-huzásokban.

Árusítjuk:

Kézpénzért a napi árfolyamon. Le-
tetre 70 korona lefizetésre. Rész-
letre 10 havi 17 koronás részletre.

Árváltozás fenntartva!

„MERCUR”

Váltóüzleti Részvénytár-
saság Szabadkai Fiókja.
Szabadka, VIII. Kossuth-u.

Ezen hely a

MAGDOLNA

PÖRKÖLT KÁVÉ

hirdetésére van fentartva

HORVÁT ORSZÁGOS BANK R.-T. FIÓKJA

SZABADKA. ... KÖZPONT: OSIJEK.

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi, Crikvenica.

Befizetett részvénytőke K 20.000.000.

Tartaléka: lap K 9.000.000.

ELFOGAD:

betéteket könyvecskére és fo-
lyószámára a legkedvezőbb fel-
tétel mellett. A betétekre a
moratórium rendelkezései nem
vonatkoznak és azok megállá-
podás szerint fizettetnek ki.

VESZ ÉS ELAD:

mindenféle értékpapirokat (ál-
lami címleteket, zálogleveleket,
sorsjegyeket stb.) külföldi érc-
és papírpénzeket és az összes
egyéb értékeket mindenkor a
napi áron.

Átvesz letétbe és kezelésre értékpapirokat.

FOLYÓSIT:

jelzálogkölcsonőket földbirtokra
és nagyobb városokban házakra.

FINANCIROZ

ipari és kereskedelmi vállalato-
kat, végez birtokparcellázásokat
és elfogad ingatlanokra vonat-
kozó kommissionális megbizá-
sokat.

KIBOCSÁJT:

4 $\frac{1}{2}$ és 5 $\frac{1}{2}$ -os (utóbbiak 8 $\frac{1}{2}$
mennyel) pupilaris biztonságu,
adómentes mindenféle ovadék
előjaira alkalmas zálogleveleket.

VÉGZI

legelőnyösebb feltételek mellett
az összes bankügylete-
ket, továbbá börzei és komis-
sionális megbizásokat.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szó 10 fillerbe kerül. Tíz szóig
terjedő hirdetésért egyszeri közlés
esetén 1 korona 60 fillér fizetendő

SZALÁMI veronai elsőrendű 18 ko-
ronaért, legfinomabb füstölt kolbászt
10 koronaért kilónként utánvétellel szál-
lit SZOBL MOR, Budapest Felső Erdő-
sor-utca 26. Nagyban előnyúrak.

ÜZLETHELYISÉG a Batthyány-utca-
ban azonnal kiadó. Cim a kiadóhiva-
talban.

ÓCSKA FERFI RUHÁKAT megvételre
keresek. Levélzést megvételre el-
megek. Nagy Istvánné Ódor-utca.

TANULÓLÁNYOK egy helybéli női
divatteremben azonnal felvételtnek
Cim a kiadóhivatalban.

LAKÁST 4—5 szobást keresek, orvosi
rendelőnek megfelelő. Ajánlatokat e-
lap kiadóhivatala továbbít.

PIANINÓT keresek bérbé február el-
sejére. Jelentés kéretik a kiadóhiva-
talba.

KJADÓ hat lovat befogadó istálló.
Baktárhelyiségnek is megfelelő. Szé-
chenyi-tér 99. Dr. Klein-ház.

ÉRTESETÉS.

A m. kir. minisztériumnak
3382/917. M. E. számú, a tüzelő
anyagokkal való takarékság
tárgyában kiadott rendeletére való
tekintettel Szabadka sz. kir. város
tanácsa 676. sz. tan. 1918. számú
határozatával elrendeli, a városi
gázgyár igazgatójának kellően
megokolt előterjesztése folytán,
hogy:

1. a gázfogyasztóknál leszerelt
gázkályhákvaló fűtés 1918.
február 1-ig az eddigi fogyasz-
tásnak felére redukálendő; 1918.
február 1-től kezdve pedig a gáz-
fűtés teljesen beszüntetendő;
2. a gázfűzők (rechaudok) lég-
szeszfogyasztását az eddigi fo-
gyasztás $\frac{2}{3}$ -ára (kétharmadára)
kell leszállítani;

3. A gázvilágításban való ta-
karékság elérése céljából, vala-
mint az előző 1—2. pontban meg-
jelölt gázberendezéseknél szüksé-
ges gázfogyasztás redukálásának
biztosítása céljából, a gázgyár
naponta csak délelőtt 10-től d. u.
2 óráig és délután 5-től éjjel 12
óráig adhatja a gázfogyasztásra
elegendő és szükséges gáznyo-
mást, azontul gáznyomás egyál-
talan nem adható.

Kérjük a gázfogyasztó közön-
séget, hogy a fentieket tudomásul
venni és betartani sziveskedjék,
hogy a gázszolgáltatás, egyenlőre
legalább is a legszükségesebb
fogyasztótárgyak részére, fentart-
ható legyen. Amint a gázgyár
részére elegendő szén érkezik, a
fenti korlátozásokat befogjuk
szüntetni s erről a t. közönséget
idejekorán értesíteni fogjuk.

Szabadka sz. kir. város
gázgyára.

SZÁRAZ

30 koro-
nától fel-
jebb kap-
ható Sza-
badkán,
Halasi-ut.

MARHABÉL

**BÉLIPAR
R.-T.-nál.**